

Šesti simpozij poslijediplomskih studija – Dijalozi (VI)
Zagreb 28. rujna 2023.
Izvještaj

Na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu već se šest godina zaredom organizira simpozij poslijediplomskih doktorskih studija. Slušanje simpozija otvoreno je svima zainteresiranima, dok izlagati mogu doktorandi hrvatskih i inozemnih sveučilišta koji se u svojim istraživanjima bave društveno-humanističkim područjima (uključujući i interdisciplinarne teme). Svrha simpozija je predstavljanje moguće teme ili dijela dokorskog istraživanja te – još možda i važnije – upoznavanje i međusobno povezivanje studenata doktorskih studija te njihovih mentora.

Simpozij nosi naslov *Dijalozi*. Upućivanjem na sokratsku formu rasprave i metodu »poradaanja znanja« želi se prikazati otvorenost saslušavanju drugog u iznošenju njegove spoznaje, spremnost na kritiku i suradnju te vjerovanje u napredovanje prema cilju postupnim, naizgled malim koracima. Drugim riječima, želi se ukazati na nužnost »dijalogiziranja« tijekom izradbe dokorskog rada, što je nemoguće činiti bez »drugih« – mentora i kolega – kao i velike upornosti i strpljenja.

Ovogodišnji, šesti simpozij poslijediplomskih doktorskih studija naslovljen *Dijalozi (VI)* održao se je 28. rujna 2023. godine u prostorima Fakulteta filozofije i religijskih znanosti (Jordanovac 110). Organizacijskih odbor činili su članovi Povjerenstva za poslijediplomske studije Fakulteta filozofije i religijskih znanosti: doc. dr. sc. Marija Džinić, izv. prof. dr. sc. Daniel Miščin i doc. dr. sc. Ines Skelac, dok je tajnik simpozija bio doktorand fakulteta domaćina mr. sc. Antonio Čutura. Na simpoziju je izlagalo dvadeset doktoranda s osamnaest tema tj. izlaganja, koja su bila raspodijeljena u četiri sesije. Moderator sesija bili su doktorandi Fakulteta filozofije i religijskih znanosti: Marito Mihovil Letica (1. sesija), Damjan Abou Aldan (2. sesija), Martin Kajtazi (3. sesija) i Tanja Zovko (4. sesija).

Simpozij je otvoren pozdravnim govorom dekana Fakulteta filozofije i religijskih znanosti prof. dr. sc. Ivana Šestaka, koji je pozdravio prisutne te naglasio vrijednost širokog spektra tema koje su pripremili izlagači kao i izuzetnost ovog već tradicionalnog susreta.

Prva sesija započela je izlaganjem Monike Jurkovic s Fakulteta hrvatskih studija. Naslov njezina izlaganja glasio je »Prikaz žena i prikaz ljubavnih odnosa u romanu *Ne traži me u sebi* Ane Žube«. Jurkovic je svojim izlaganjem između

ostalog prikazala portretizaciju žene i ljubavnih odnosa u ljubavnim romanima što je kasnije analizirala i prikazala na temelju navedenog djela Ane Žube. Alen Orlić, također doktorand Fakulteta hrvatskih studija izlagao je temu »Vokativ osobnih imena u hrvatskom jeziku«. Cilj njegovog istraživanja je usporediti upotrebu vokativnih nastavaka ispitanika s pravilima suvremenih gramatika hrvatskog jezika. Matija Janeš, doktorand Fakulteta filozofije i religijskih znanosti izložio je »Književnu analizu propovijedi Alojzija Stepinca izgovorene 13. srpnja 1941. na Mariji Bistrici«. Propovijedi je pristupio sredstvima suvremene znanosti o književnosti. Naime ti tekstovi i danas stvaraju određeni doživljaj i zanimanje u čitatelju te izlagač smatra da je potrebno pokušati analizirati tu »zanimljivost«. Posljednje izlaganje prve sesije održali su doktorandi Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu – Hari Veladžić i Bajram Dizdarević koji su iznjeli svoje istraživanje o »Tematiziranju kršćanskog obredoslovlja u časopisu *Islamska misao*«. Njihov istraživački rad bavi se temama kršćanskog obredoslovlja koje su obrađivane u navedenom časopisu (molitva, post, hodočašće, žrtvovanje te religijski kalendar), što se kasnije tumači kroz tekstove islamske misli.

Doktorandi Ibro Mulić i Šestan Rijad s Filozofskog fakulteta u Tuzli otvorili su drugu sesiju zajedničkim izlaganjem naslova »Pojam duše (nefsa) u filozofsko-tesavvufskom diskursu«. U muslimanskoj religijskoj tradiciji pojam tesavvuf označava put traganja za Istinom. Izlagači su prezentirali njegovo značenje, povijesni razvoj i s njim povezana učenja. Bernard Hostić, doktorand Fakulteta filozofije i religijskih znanosti izložio je dio svojeg doktorskog istraživanju o misliocu hrvatskih korijena Ivanu Illichu. U izlaganju »Vernakularne vrijednosti i konvivijalno društvo kao temelj filozofske intuicije Ivana Illicha« prikazao je filozofsku pozadinu Illichevih ideja. Uslijedilo je izlaganje Marita Mihovila Letice, također doktoranda Fakulteta filozofije i religijskih znanosti. Letica se u svojem doktorskome istraživanju bavi idejama hrvatskog neoskolastičkog filozofa Stjepana Zimmermanna. U izlaganju koje je nosilo naslov »Istina, objektivnost i intencionalnost u Zimmermannovoj spoznajnoj teoriji« Letica je prikazao dosege Zimmermannove intencionalnosti te iz toga proizišle spoznajne probleme. Nino Stanojević sa Sveučilišta u Zadru predstavio je svoje istraživanje izlaganjem koje je naslovio »Modalni antirealizam«. Naslov izlaganja zapravo je njegova složenica kojom želi uputiti na drugačije viđenje koje modalnost ne prikazuje kao svojstvo stvari, već jezika. Posljednje izlaganje ove sesije održao je Ante Belić, doktorand Fakulteta filozofije i religijskih znanosti te asistent na istom fakultetu. Njegovo izlaganje »Sveprisutni ateizam u spisima Josipa Čurića« ukazalo je na važne metodičke elemente misli poznatog profesora i člana Družbe Isusove.

Treći blok započeo je izlaganjem »Kritika utilitarizma u Rawlsovoj *Teoriji pravednosti*« koje je održao doktorand Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Marko Borić. U svojem izlaganju prikazao je nekoliko Rawlsovih pokušaja obračunavanja s utilitarizmom. Doktorandica Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Tanja Zovko izložila je »Bioetička gledišta o zdravlju i kvaliteti života u razmišljanjima V. Pozaića«. Ona se u svojem doktorskom istraživanju bavi kritičkim vrednovanjem bioetike spomenutog bivšeg profesora i biskupa Valentina Pozaića. Treći doktorand koji je izlagao u ovom nizu bio je Damjan Abou Aldan. U svojem doktoratu kojeg izrađuje na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti istražuje međuovisnost i nužnost suvremene zdravstvene skrbi i holističkog pristupa čovjeku. U svojem izlaganju »Podjela sakramenata od strane laika – primjer personalizirane zdravstvene skrbi« prikazao je iskustva medicinskih sestara iz Republike Hrvatske koje su tijekom redovnog pružanja zdravstvene njege sudjelovale u podjeli sakramenata. Sesiju je zaključila doktorandica Martina Matosović Pongrac s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izlaganjem »Ispitivanje Boetijevih stavova o postojanju zla« u kojem obrađuje ontološku i etičku problematiku zla u kontekstu apsolutnog dobra, s posebnim osvrtom na Boetijevu misao. Uslijedila je pauza za ručak i druženje.

Posljednja sesija započela je izlaganjem tajnika simpozija Antonija Čuture. U svojem izlaganju »Štovanje Djevice Marije kod odijeljene kršćanske braće u recepciji saborske mariologije dr. Rudolfa Brajičića« prikazao je Brajičićev pogled na saborsko poimanje motiva čašćenja Djevice Marije kod protestanata i katolika. Kao sljedeći izlagač, doktorand Momir Oljača s Fakulteta filozofije i religijskih znanosti izložio je temu »Judeo-kršćanski mit kao meta-povijesni proces pobožanstvenja«. Pokazao je kako »psihološko iščitavanje« i tumačenje mitologije i religije koje je proizišlo iz Jungove analitičke psihologije doprinosi boljem i slojevitijem razumijevanju judeo-kršćanskoga mita, čime se dakako proširuje i naše shvaćanje povijesnoga značaja judaizma i kršćanstva. Martin Kajtazi, doktorand Fakulteta filozofije i religijskih znanosti svoje je izlaganje naslovio »Neomanihejska kultura i Wojtylin antropološki odgovor«. Izložio je kako je Karol Wojtyła prepoznao i raskrinkao višeslojnu kampanju protiv antropologije koja se očitovala u pojavi tzv. *novog manihejsva* te opisao Wojtylina antropološko-personalistička stajališta. Doktorandica Mihaela Tikvica s Hrvatskog katoličkog sveučilišta u svojem se istraživanju bavi s devastacijom kulturno-sakralne baštine u Sisačkoj biskupiji koje se je odvijalo za vrijeme Domovinskog rata. Njezino istraživanje uključuje interdisciplinarni pristup povijesne znanosti i znanosti umjetnosti, na što ukazuje i naslov njezina izlaganja »Istraživanje stradanja sakralne baštine današnje Sisačke biskupije u Domovinskom ratu – potreba interdisciplinarnog pristupa«. Posljednje izlaganje

na ovom simpoziju održala je Eva Krichmayer Bilić, doktorandica Fakulteta hrvatskih studija. Njezino doktorsko istraživanje usmjereno je na život, djelovanje i značaj hrvatskoga skladatelja i pedagoga prof. Slavka Modrijana. U svojem izlaganju »Proljeće Slavka Modrijana« ukazala je na najznačajniji dio Modrijanove ostavštine, a to je utemeljenje i djelovanje dječjeg zbora *Proljeće* u kojemu su svoje prve korake ostvarivali kasnije ponajbolji hrvatski glazbenici te uređivanje istoimenog časopisa.

Na kraju simpozija okupljenima se je obratio izv. prof. dr. sc. Daniel Miščin. Zahvalio je svim izlagačima te uputio riječi poticaja i ohrabrenja za nastavak rada na doktorskom istraživanju. Kako je nekim izlagačima ovo bio drugi, a nekima i treći put da izlažu na ovom nizu simpozija, profesor Miščin naglasio je kako je zanimljivo iz godine u godinu pratiti napredak u doktorskom istraživanju, no još više »osobni rast« doktoranda.

Bernard Hostić